

Avot de Rabbi Nathan

Myriam et Aaron médissent

Les Avot de Rabbi Nathan reprennent le thème de la faute de Myriam en explicitant la nature de la faute. En fait Moïse s'étant séparé de sa femme, cette dernière en ressentait de la souffrance et se confia à Myriam.

Par une réaction en chaîne, Myriam se retrouvera victime de sa mauvaise langue.

La médiosance, le mal qui rongé toute société.

מסכת אבות דרבי נתן נוסחא א פרק ט

רבי שמעון אומר על מספרי לשון הרע נגעים באים עליהם שכן מצינו באהרן ומרים שספרו לשון הרע במשה ובאת עליהם הפורענות שנאמר ותדבר מרים ואהרן במשה (שם י"ב א'): למה הקדים הכתוב מרים לאהרן מלמד שהלכה צפורה ושחה לה למרים הלכה מרים ושחה לו לאהרן עמדו שניהם ודברו בצדיק ההוא. מתוך שעמדו שניהם ודברו בצדיק באת עליהם הפורענות שנאמר ויחר אף ה' בם וילך (שם שם ט'). מה ת"ל וילך מלמד שנסתלק מאהרן ודבק במרים. מפני שלא היה אהרן עסקן בדברים אבל מרים שהיתה עסקנית בדברים מיד נענשה יותר. מרים אמרה עלי היה הדבור ולא פירשתי מבעלי. אהרן אמר ועלי היה הדבור ולא פירשתי מאשתי. ואף אבותינו הראשונים היה הדבור עליהם ולא פירשו מנשותיהם אבל הוא מפני שדעתו גסה עליו פירש לו מאשתו. ולא היו דנין אותו בפניו אלא שלא בפניו. ולא היו דנין אותו בודאי אלא בספק. ספק שדעתו גסה עליו ספק שאין דעתו גסה עליו והרי דברים ק"ו ומה מרים שלא דברה אלא באחיה ולא דברה אלא שלא בפניו של משה נענשה אדם הדיוט המדבר דברים בפני חבירו ומביישו על אחת כמה וכמה שיהא עונשו מרובה:

Traité Avot de Rabbi Nathan, version 1, chapitre 9

Rabbi Simon enseigne : ceux qui calomnient reçoivent les plaies. C'est ce qui arriva à Aaron et Myriam qui calomnièrent Moïse. La punition s'abattit sur eux, comme il est dit : "Miriam parla et Aaron sur Moïse" (Nb 12, 1). Pourquoi le verset place Myriam avant Aaron ? Car Tsipora parla à Miriam, ensuite Miriam parla à Aaron, puis tous deux calomnièrent (Moïse) le juste. Alors la punition s'abattit sur eux, comme il est dit (12, 9) : "La colère de l'Éternel s'enflamma contre eux et Il s'en alla." Que signifie "Il s'en alla" ? Car la punition s'éloigna d'Aaron et frappa Myriam, car Aaron n'avait pas l'habitude la médiosance, mais Myriam avait l'habitude de parler. Elle fut punie plus sévèrement. Myriam dit : "La parole (divine) est sur moi, et je ne me suis pas éloigné de mon mari." Aaron dit : "La parole (divine) est sur moi, et je ne me suis pas éloigné de ma femme". De même la parole était sur la patriarche, mais ils ne s'éloignèrent pas de leur femme." Mais lui (Moïse) s'est séparé de sa femme par orgueil." Et ils ne le jugèrent pas en sa présence, mais en son absence, de plus, ils ne furent pas sûrs, mais exprimèrent des doutes : agissait-il par orgueil ou non ? Et nous pouvons tenir un raisonnement à fortiori. Si déjà Myriam qui ne parla que sur son frère, et de manière discrète a été puni, à fortiori un particulier qui exprime de la médiosance face à son compagnon et lui fait honte (qu'il sera puni).

Traduction : Philippe Haddad.